

KONZORCIJ ZA CERTIFIKACIJU
PROCEDURA ZA ISPITIVANJE VOZILA SA ZAMJENJENOM KAROSERIJOM/ŠASIJOM VOZILA

1. PREDMET I PODRUČJE PRIMJENE

Ovom procedurom definiraju se uvjeti i postupak ispitivanja novih i rabljenih vozila kategorija M, N, L i O na kojima je utvrđeno da je prvobitno ugrađena šasija vozila zamijenjena drugom. Ispitivanje preinaka na šasiji vozila nije predmet ove procedure već se u tom slučaju primjenjuje „PROCEDURA ZA REKONSTRUKCIJU PUTNIČKOG I TERETNOG VOZILA, SASTAVLJENIH VOZILA OD STANDARDNIH DIJELOVA ISTOG ILI RAZLIČITIH PROIZVOĐAČA, IZRADU NOVIH KONSTRUKCIJA TIPOVA VOZILA “ (I-PR-008).

2. ZAKONSKI OKVIRI

Za primjenu ove procedure koriste se slijedeći Zakoni i Pravilnici:

- Zakon o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini («Službeni glasnik BiH», br. 6/06, 75/06, 44/07, 84/09 i 48/10);
- Pravilnik o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u saobraćaju na putevima («Službeni glasnik BiH», br. 23/07 i 54/07);
- Pravilnik o registriranju vozila («Službeni glasnik BiH», br. 69/09);
- Pravilnik o certificiranju vozila i uvjetima koje organizacije za certificiranje vozila moraju ispuniti («Službeni glasnik BiH», br. 41/08);
- Bosanskohercegovački standard BAS ISO 3779 (Cestovna vozila – Identifikacioni broj vozila (VIN) – Sadržaj i struktura);
- ECE pravilnici u njima primjenjivom području;
- Upute proizvođača;
- Pravila struke.

KONZORCIJ ZA CERTIFIKACIJU
PROCEDURA ZA ISPITIVANJE VOZILA SA ZAMJENJENOM KAROSERIJOM/ŠASIJOM VOZILA

3. VRSTE PREINAKA KOJE TREBA RAZLIKOVATI POD POJMOVOM ZAMJENA ŠASIJE

Zamjena šasije vozila je zamjena samonoseće konstrukcije ili nosivog okvira na vozilu samonosećom konstrukcijom ili nosivim okvirom istog tipa, varijante i verzije pri čemu ostali sklopovi i dijelovi na vozilu ostaju nepromjenjeni (premještaju se sa vozila na kojem je prijavljena ili utvrđena zamjena šasije). Sve ostale preinake u ovom području ne tretiraju se kao zamjena šasije već kao sastavljanje vozila i njihovo ispitivanje vrši se prema PROCEDURI ZA REKONSTRUKCIJU PUTNIČKOG I TERETNOG VOZILA, SASTAVLJENIH VOZILA OD STANDARDNIH DIJELOVA ISTOG ILI RAZLIČITIH PROIZVOĐAČA, IZRADU NOVIH KONSTRUKCIJA TIPOVA VOZILA (I-PR-008).

Ovakovom preinakom mijenja se godina proizvodnje vozila.

4. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Dokumentacija koju je podnositelj zahtjeva za ispitivanjem dužan priložiti je sljedeća:

- osobni dokument podnosioca zahtjeva (osobna karta, putovnica ...);
- dokaz o vlasništvu vozila (prometna dozvola, račun, jedinstvena carinska deklaracija itd.);
- pisani dokaz kojim se potvrđuje da je šasija vozila koja se zamjenjuje u neprimjerenom stanju za daljnju eksploataciju vozila (bitnije oštećenje, dotrajalost vitalnih dijelova, prisutnost korozije u većoj mjeri i sl.)
- dokaz o vlasništvu nad ugrađenom šasijom *;
- nalog za utiskivanjem VIN oznake i zapisnik o utiskivanju VIN oznake vozila **;
- kopiju potvrde o certificiranju vozila, ako je vozilo već ranije pristupilo nekoj vrsti ispitivanja;
- tehničke podatke o novougrađenoj šasiji;
- odvage vozila po osovinama i ukupno;
- izjavu osobe koja je preinaku izvela da je ovlaštena za izvođenje spomenutih radnji provedenih na vozilu te da su iste napravljene u skladu sa svim normama, propisima i pravilima struke koji se primjenjuju na tom području.

* za nove dijelove se prilaže račun i po potrebi jedinstvena carinska deklaracija ako su dijelovi uvezeni;

za za rabljenu šasiju prilaže se račun ili kupoprodajni ugovor te jedinstvena carinska deklaracija ako je šasija uvezena i identifikacijski dokumenti šasije - saobraćajna dozvola vozila čija se šasija koristi kao rezervni dio.

** prilaže se samo u slučaju novih šasija kupljenih kao rezervni dio od strane proizvođača vozila i nemaju utisnutu VIN oznaku ili u slučaju rabljenih šasija na kojima je nadležni organ poništio VIN oznaku.

KONZORCIJ ZA CERTIFIKACIJU
PROCEDURA ZA ISPITIVANJE VOZILA SA ZAMJENJENOM KAROSERIJOM/ŠASIJOM VOZILA

5. POTREBNA OPREMA I UVJETI ZA PREGLED VOZILA

Ispitno mjesto mora imati slijedeću opremu, prostor i literaturu, bez izuzetka:

- dobro provjetravani prostor za pregled vozila s kanalom za pregled donjeg postroja vozila minimalne dužine 8 metara;
- poligon za dinamičko ispitivanje vozila (u kretanju);
- uređaj za vaganje vozila (sa mogućnošću vaganja pojedine osovine);
- priručni mehaničarski alat;
- mjernu traku minimalne dužine 10 m;
- mjernu traku dužine 2 m;
- pomično mjerilo;
- pokretnu svjetiljku maksimalnog napona 24 V;
- džepnu svjetiljku;
- digitalni fotoaparat;
- literaturu sa podacima o pogonskim agregatima vozila koja mora sadržavati oznake (kodove) pogonskih agregata i pripadajuće im tehničke karakteristike;
- literaturu sa podacima o tipovima, varijantama i verzijama vozila sa pripadajućim im tehničkim karakteristikama;
- tumač VIN oznaka vozila;
- informatičku i tehničku podršku za vođenje evidencije o pregledanim vozilima.

6. PROCEDURA

Prijem vozila i dokumentacije obavlja se na ispitnom mjestu prema OSNOVNOJ PROCEDURI ZA ISPITIVANJE I CERTIFICIRANJE VOZILA (I-PR-001).

Podnosilac zahtjeva za ispitivanjem dužan je vozilo dovesti tehnički ispravno i u čistom stanju.

Pregled se obavlja na za to predviđenoj tehnološkoj liniji ispitnog mjesta, a dio pregleda izuzetno se može obaviti izvan tehnološke linije.

Redoslijed operacija

Ispitivanje započinje vizualnim pregledom vozila i utvrđivanjem istovjetnosti učinjene preinake sa priloženom dokumentacijom. Ispitivač vozila dužan je provjeriti u ovoj fazi ispitivanja broj šasije vozila, kodnu oznaku i broj motora. Također je dužan provjeriti oznake ostalih sklopova i dijelova vozila da bi utvrdio njihovo porijeklo – da potječu sa vozila na kojem je izvršena zamjena šasije. Utvrđene podatke upisuje na za to predviđena mjesta na obrascu za ispitivanje vozila (ovisno o kategoriji vozila – M, N, L ili O).

KONZORCIJ ZA CERTIFIKACIJU
PROCEDURA ZA ISPITIVANJE VOZILA SA ZAMJENJENOM KAROSERIJOM/ŠASIJOM VOZILA

Drugi dio pregleda odnosi se na provjeru ispravnost izvedene preinake iz aspekta mehaničke funkcionalnosti vozila (ispravnost ugradnje i pričvršćenost sklopova i dijelova prilikom zahvata zamjene šasije vozila). Ispitivač je dužan provjeriti:

- stanje novougrađene šasije;
- oslonce motora;
- vezu sa ispušnim sustavom;
- sve gibljive i rotirajuće dijelove na motoru;
- vezu motora sa spojkom i mjenjačkom kutijom;
- elemente oslanjanja i pogona vozila (poluosovine, diferencijal, kardan, spone, ramena, opruge i amortizere);
- upravljački mehanizam;
- kočni sustav vozila;
- sustav za paljenje;
- sustav napajanja gorivom;
- urednost i ispravnost električne instalacije vozila;
- po potrebi može provesti kontrolno vaganje vozila

Sva odstupanja na vozilu u odnosu stanje koje se smatra tehnički ispravnim ispitivač vozila unosi kao napomenu na obrascu za ispitivanje vozila na za to predviđeno mjesto (ovisi o kategoriji vozila – M, N, L ili O).

Treći dio pregleda je utvrđivanje tehničkih podataka vozila i provjera njegove sukladnosti sa zahtjevima Pravilnika o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u saobraćaju na putevima. Ispitivač je pri tome dužan se držati odrednica navedenih u **PROCEDURI ZA UTVRĐIVANJE TEHNIČKIH KARAKTERISTIKA VOZILA (I-PR-004)** – podaci se upisuju na za to predviđeno mjesto na obrascu za ispitivanje vozila čiji izbor ovisi o kategoriji vozila.

Završni dio pregleda odnosi se na provjeru dinamičkih svojstava vozila. Vozilo u uvjetima dinamičkog ispitivanja ni u kojem trenutku ne smije pokazivati znakove koji bi umanjivali njegovu eksploatacijsku vrijednost (smanjenje funkcionalnosti ili sigurnosti).

Obaviti fotografiranje oznake motora, motornog prostora i ostalih specifičnih dijelova te cijelog vozila za potvrdu o ispitivanju.

U slučaju da se utvrđivanjem oznaka na vozilu utvrdi da nije riječ zamjeni šasije šasijom istog tipa, varijante i verzije ili da se utvrdi da je vozilo sastavljano (ugrađeni dijelovi i sklopovi ne potječu od vozila na kojem je prijavljena zamjena šasije) izdavati će se pisana obavijest vlasniku/podnosiocu zahtjeva za ispitivanjem vozila sa naputkom za daljne postupanje.

Navedeni slučaj ne mora biti utvrđen na licu mjesta već se do zaključka može doći u kasnijem postupku obrade dokumentacije (usporedba sa VIN oznaka na šasijama vozila i oznaka ostalih dijelova i sklopova).

Posebni slučajevi i iznimke

KONZORCIJ ZA CERTIFIKACIJU
PROCEDURA ZA ISPITIVANJE VOZILA SA ZAMJENJENOM KAROSERIJOM/ŠASIJOM VOZILA

U slučaju da ne postoji VIN oznaka ili je ista oštećena ili ranije poništena potrebno je postupiti prema odrednicama I-PR-025.

U slučaju da je pločica vozila (sa VIN oznakom, dopuštenim osovinskim opterećenjima i najvećom dopuštenom masom vozila) uklonjena i ne postoje nikakvi podaci dopuštenim osovinskim opterećenjima i najvećom dopuštenom masom vozila stranku je potrebno uputiti u ovlašteno zastupstvo (prema proizvođaču vozila) kako bi se ishodila točna informacija o ugrađenoj šasiji (u pisanoj formi ovjerena pečatom zastupnika).

Ako se ranije spomenuti dokumenat ne može ishoditi (npr. zbog starosti vozila podaci su nedostupni) u obzir će se uzimati podaci iz literature sa podacima o tipovima, varijantama i verzijama vozila sa pripadajućim im tehničkim karakteristikama ili podaci sa izgrađene šasije vozila s naglaskom da će biti primjenjeni oni kod kojih su ograničenja u pogledu dopuštenih osovinskih opterećenja i najveće dopuštene mase vozila stroža.

U slučaju preopterećenja vozila po osovinama ili ukupno potrebno je zahtijevati zamjenu elemenata oslanjanja vozila (ne odnosi se na vozila sa samonosećom šasijom).

7. ZAVRŠNA DOKUMENTACIJA

Kriteriji i uvjeti za udovoljavanje vozila su slijedeći:

- vozilo mora udovoljavati svim uvjetima zahtjevima Pravilnika o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u saobraćaju na putevima;
- ispitivanjem se mora utvrditi da je izvršena preinaka sukladna priloženoj dokumentaciji;
- da preinakom nisu narušene vozne (funkcionalne) osobine vozila;
- da preinakom nisu narušene sigurnosne osobine vozila.
- kriterije ostalih primjenjivih procedura i uputa vezanih uz opširnost preinake

U slučaju da nisu u potpunosti ispoštivani ranije navedeni kriteriji, stručni djelatnici ovlaštene organizacije će procijeniti prihvatljivost preinaka, na osnovu tehničkih pravila struke.

Ukoliko vozilo udovoljava gore navedenim kriterijima vlasniku vozila se izdaje Potvrda o ispitivanju vozila OSNOVNOJ PROCEDURI ZA ISPITIVANJE I CERTIFICIRANJE VOZILA (I-PR-001).

Potvrda se izdaje bez vremenskog ograničenja i vrijedi do izmjene tehničkog stanja vozila.

Ukoliko nije priložena sva potrebna dokumentacija ili se pregledom utvrdi da je na vozilu potrebno učiniti dodatne zahtjeve kako bi udovoljilo gore navedenim kriterijima, vlasniku/korisniku vozila se uručuje pisana obavjest s popisom dokumentacije koju treba priložiti i nedostataka koje treba otkloniti.

PRILOZI:

- Prilog 1. – Obrazac za snimanje vozila M1 (I-OBR-004)
- Prilog 1. – Obrazac za snimanje vozila M2,M3 (I-OBR-005)
- Prilog 2. – Obrazac za snimanje vozila N (I-OBR-006)
- Prilog 3. – Obrazac za snimanje mopeda i motocikala (I-OBR-007)
- Prilog 4. – Obrazac za snimanje četverocikala (I-OBR-008)
- Prilog 5. – Obrazac za snimanje traktora (I-OBR-009)
- Prilog 6. – Obrazac za vaganje vozila (I-OBR-010)